

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia LXXXV. Et cùm circumpexisset Iesus, dixit discipulis suis: Quàm difficilè, qui opes habent, in regnum Dei introibu[n]t. Discipuli uerò expauerunt ad hos sermones ipsius. Iesus autem rursus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

scripserit, ἀφ' οὗτος ἄριστος ἐμπόδιον ἔσται καὶ οὐκ ἔστι δύναμις ἀποβῆναι ὑπ' αὐτοῦ, id est, diuitiis uoluit ad regnum
piendum remora sunt. Sed quia de hoc ipse Christus in sequentibus disseret, hac uita pacis conueni
uisse sufficiat. Nostrum fuerit, ut agnita nostra infirmitate solus Dei gratia inueniamur et iam
peram in Iesum Christum; cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

Et cum circumspexisset Iesus, dicit discipulis suis: Quam difficile
est opes habent, in regnum Dei introibunt. Discipuli uero expauerunt
ad hos sermones ipsius. Iesus autem rursum respondens, dicit eis: Filij,
quam difficile est eos, qui confidunt opibus in regnum Dei ingredi. Pa
cilius est camelum per foramen acus transire, quam diuitem in regnum
Dei ingredi. Illi uero amplius percellerant, dicentes apud Iesum: Et quis
potest saluari? Intuitus autem eos Iesus, dicit: Apud homines hoc est im
possibile, sed non apud Deum; nam omnia possibilia sunt apud Deum.

Argumentum
et usus presen
tis loci.

Quia Dominus noster Iesus Christus, ut nos saluaret, in mundum uenit, non obiter modo
die salutis mysteria, uerum etiam omnibus ijs studiose medetur, quae nos impedire ac remora
ri possunt. Exemplum eius rei euident habemus in praesenti tractatione. Uenit ad Christum magis
solicitus quidem de uita aeterna, sed quem uita duo remorabantur. Fiducia nimium in seipso
Auaritia siue nimium opum huius seculi amor. Verique ergo Christus occurrit. Primo enim ad op
speculum ablegat confidentem, ut in illo seipsum contemplantus de suis uitiis modestius sentiat, et
& superba operum suorum fiduciam deponat. Deinde de opum legitimo usu admonet, qui in beneuol
tie studio & animi tranquillitate possimum consistit: ut nimium opibus corda nostra non opprim
mus, sed illis quoad Deo ita liberet cum gratiarum actione utamur, alioquin item inopiam subleuamus,
et adde uero non aegre nec inuiti relinquamus, si quid tale de nobis Deus statuat. Porro, ut quod hoc
dicitur, omnes diuites sibi quoad dictum esse sciunt, modo generalem de diuitijs & diuitum uoluntatem
disputationem subiicit, quae ut hos probe instruit, ita consolationem quoque certissimam offert omnibus
ijs, qui inter huius seculi opes in Christum respicere, & ab vnus Dei gratia pendere solent.

Christus diuites
difficiliter sal
uari ait.

Principio occasionem de his agendi inuenit praebuit, qui cum a Christo iuberetur omnia sua pa
peribus distribuere & cruce suscipere praegregi discipulorum ipsius sese coniungere, tristis admodum
secessit, eo quod opes haberet ingentes, uel potius ab illis haberetur. Nec dubium est, exemplum
is multis admirationem peperisse, quando repente toto animo consternatum uiderunt, qui passio
ne zelo & alacritate admirabili feruere, & nihil quam caelestia quaerere uidebantur. Omnino ergo
hanc cogitationem intentis, Christus non tam admirandus, quam dolens ob ingenij humani corrup
tionem, oculos circumferens discipulis ait: Quam difficile est, qui opes habent, in regnum Dei intro
bunt? Illis uero expauescens, expositionis loco mox subiicit: Filij, quam difficile est eis, qui con
fidunt opibus in regnum Dei ingredi. Et quod dicit, comparatione amplificat, dicens: Facilius est
melum per foramen acus transire, quam diuitem in regnum Dei ingredi. Omnium uero istiusmodi
sensus est, ut ostendat, diuites aegre admodum Euangelij uocationem sequi, quod nos regnum Dei
ciues & consorte. Est haec dura adeoq; intolerabilis sententia, si illam ad carnis uoluntatem
examines, quae in opum abundantia non postremam humane felicitatis partem collocat, & uoluntatem
simum esse censet, eos a Dei consorcio excludere, qui inter homines supremam dignitatem & uoluntatem
tinent. Ac cogitemus ista a Christo dici, qui cum ueritas sit ipsa, mentiri non potest, & uoluntatem
nos uicem amet, & infirmitatibus nostris condoleat, minime putandum est, quod in amibus nostris
terrificamentis superuacaneis errere uoluerit. Nam discipulis hoc dicit, quos ex toto hominum
nere selectos amicorum loco habuit, ut per illum edocti, totius orbis doctores essent. Perperam ergo
& omnibus seculis cognitum & obseruatum necessariam doctrinam tradidit, de cuius ueritate uel leuiter
le dubitare nefas est.

Hebr. 1.
Ioan. 15.

Cassini

Ceterum ne (quod multi solent) hinc occasionem caperent temere quosvis damnandi, aut etiam de propria salute desperandi, de quibus ista loquatur, probe inspicere conuenit. Nam si diuitias in semetipsis consideres, illas ex Dei benedictione donari, & gratia Dei singularis signa esse patet. Cohærent enim maxima ex parte terra præuentibus, auro item & argento, quæ omnia à Deo creantur, & ad rei domesticæ administrationem pertinent, quam ab vniuersi Dei providentia pendere scriptura testatur. Nec desunt exempla sanctissimorum hominum, quos ingentibus diuitiis diuinitus auctos fuisse legimus. De Abrahamo certe dicit seruus ille fidelis: Locupletauit Dominus herum meum infingit, deditq; illi greges & armenta, argentum & aurum, seruos & ancillas, camelos & asinos, & c. Idem de Iobo & infinitis alijs legitur. Et Solomoni ipse Deus opes & gloriam pollicetur. In nouo autem testamento Centuriones habemus, Zachæos, Lazarum Bethanensem, & imprimis Iosaphum ab Arimathæa, cuius in asserenda Christi gloria maius studium eluxit, quam eorum, qui omnibus relictis ipsius aperti discipuli prius fuerant. Non ergo simpliciter ipsas diuitias & omnes diuites Christus damnas, sed hominum corruptionem & malos mores arguit, qui ea sibi ipsi in exitium verentur, quæ Deus largitur, vt nobis ad virtutem & pietatem adiumento sint. Inuit hoc ipse, quando quod in genere dixisse videbatur, mox ad eos restringit, qui diuitijs confidunt. Qui enim tales sunt, eos saluari impossibile est. At idololatrias vocat Paulus auaros omnes, qui spem & fiducia suam in opibus collocatam habent, quæ in vno Deo sic esse debent. Imò eo grauior illorum culpa est, quod cum Dei nomen & cultum profiteantur, opes tamen Deo longè præferunt, si quando de illis ob fidem & religionis professionem periclitantur. Idem opes per fas & nefas acquirunt & augent, dum vel alios defraudant & aliena rapiunt, vel charitatis officia negligunt, & alijs eferuentibus ipsi aut seculi belluantur, aut opum aceruis incubant insatiabiles. Ne non temere olim dicituratum sit, omnem diuitem aut iniquum esse, aut iniqui heredem. In vsum verò opum apud eiusmodi homines incidunt solus, libido, intemperantia, luxus & omnis generis lasciuia. Concurrunt lites, rixæ & dissidia, quæ omnia à Dei regno alienos faciunt. Quod si verò periculum imminet, & ipsi opes auferantur, qui illas confidunt, mox murmura aduersus Deum, conuicia in homines, & multa alia audies, quæ de illorum impatientia & desperatione non obscure testantur. In mortis autem articulo, quando ad cælestis regni iter maxime expeditos esse oportebat, ibi tum amice opes animo obuertantur, & partim sui desiderio infescant, partim circumuentos illorum artibus fratres, spoliatas viduas, oppressos orphanos, neglectos pauperum clamores, factum item & luxum intemperantem, & infinita alia scelerata mentem reuocant, sicq; amarum reddunt mortis memoriam, quæ in Deo sperantibus inter aduersa præsens solatium afferre solet. Taceo nunc artes illicitas, labores, curas, sollicitudines, pericula, & quocumque alia sunt eius generis, quibus auari exercentur & distrabuntur, vt de æternis & cælestibus bonis ne cogitare quidè possint, nedum illis acquirendis se totos impendere. Verisimè ergo ista in præsentibus Christus pronunciat, quibus simul peruersum carnis iudicium arguit, quo pleriq; decepti, mundi peruersum iudicium de opibus & paupertate.

Inuicem horum diuites assidue meminisse decet, vt dum in opum abundantia Dei benedictionem sentiunt, simul cogitent quantum inde periculum ad eos redire possit, nisi carnis cupiditates & confidentiam, quæ diuitias plerumq; comitatur, assiduo pietatis studio resingunt. Admonet de hoc David quando ait: Ne colloces spem in iniuria & rapina, nolite vos dedere vanitati: opes si affluunt, ne cor apponatis. Christus item grauius admodum clamat: Videte & caute ab auaritia: & ne thesaurizetis in terra, ubi tinea & ergo corrumpit, & ubi fures perfodiunt & furantur. Sed recondite vos

Diuitiarum ratio
 & de quibus di
 uitibus hic agat
 tur.
 Luc. 16.
 Deut. 28.
 Psal. 127.
 Gene. 24.
 i. Reg. 3.
 Luc. 7. 19.
 Ioan. 11.
 Matt. 17.
 Diuitiis confiden
 tium peccata.
 1. Corinth. 5. 6.
 Apoc. 21.
 Ephes. 5.
 Colof. 3.
 Eccl. 4.
 Mundi peruer
 sum iudicium
 de opibus &
 paupertate.
 Diuitiis officia.

1. Timoth. 6. his thesauros in caelis, &c. Et Paulus ad Timotheum suum scribens dicit: Is qui divites factus in hoc seculo, denunciamus, ne animo efferantur, neque spem ponant in divitijs incertis, sed in Deo vivo, qui praeberet nobis copiose ad fruendum: ut benefaciant, ut divites sint operibus bonis, faciles ad impertendum, & faciles conviciis, recondentes sibi ipsi fundamentum bonum in posterum, ut apprehendant aeternam vitam, &c.

Opum huius seculi conditio. Haec ut faciamus, ipsa opum conditio monet. Quid enim his incertius minus stabile? Quod suum possessorem deserunt, & mille sunt pericula, quae illas eripere solent. Vix vero illarum praesentium sentiantummodo seculo servit, & sicuti nihil in mundum intrulimus, ita nihil efferre debent, nisi quicquam ex suis divitijs ad opulentissimos quosque redit, quam quod ex illis alimenta habent, & regumena, in quibus natura nostra paucis contenta est, imò ex mediocritate & temperantia fructu plus quam ex abundantia & superfluitate, vilitatis caput. Quando autem per vicem viciis necessitas regibus opulentissimis non minus quam mendicis pauperissimis incumbat. Nam ut patet ex Horatio, Pallida mors a quo pulsat pede pauperum tabernas, Regumque turres. Et vna eademque nulla captat munera. Sed assidua meditatione digna est prophetae sententia, dicens: Ex illis qui nituntur opulentia sua, & in multitudine divitiarum suarum gloriantur, Nemo fratrem suum redimere poterit, neque Deo pretium redemptionis eius persolvere. Quid enim dabit homo, cuius per rationem vel suam, vel alterius, animam redimat? Cum ergo nec perperam sit opinio possessio, nec caritas dem abundantia ad praesentis vitae conversationem necessaria, mortem vero ad hoc accere non possit, ut illius memoriam quoque (sicuti supra diximus) amarum reddat, & ad patriam caelestem tentibus plurimum incommodet; detestabilis plane est illorum infamia, qui in illis fiduciam suam collocant, & illarum desiderio excacati charitatis officia negligunt, & regni calorum desiderant, quam illas amittere malunt, &c.

3. Timoth. 6. Ceterum Christi discipulos videamus, quos Marcus primum expauperasse, deinde apud se discipulorum ait: Et quis potest saluus fieri? Quorum exemplum diligentem considerationem mereat. Dicit enim aliquis: Et quid illos expauperare, aut de salute dubitare oportuit, qui & opibus non minus abundarant, & iam ante sua omnia reliquerant, ut Christo potiri possent? At non temere illis periculis baros fuisse putabimus, si illos reculas quidem suas reliquisse cogitemus, regnum vero terrenum in Christo somniasse, id quod absque opum desiderio & fiducia fieri non potuit. Non minus ergo ipsi quam iuvenem hunc opulentum & huius similes notari sentiebant: adeoque iam demum viderant salutis negotium multo plus requirere, quam ipsi haecenus putarant. Ita loci hunc D. Augustinus exponit, quando in questionibus Evangeliorum sic scribit: Quid est quod ait: Facilius est camelum per foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum Dei? Divitem hic appellat cupidum rerum temporalium, & de talibus superbiebat. His divitibus contrarij sunt pauperes spiritus, quorum est regnum caelorum. Nam eò manifestatur, omnes cupidos, etiam si facultatibus huius mundi carerent, ad hoc genus divitum, quod est reprehensum, pertinere: quia postea dixerunt qui audiebant: Et quis poterit saluus fieri? cum incomparabiliter maior turba sit pauperum: videlicet intelligentes, in numero deputari etiam illos, qui quantum talia non habeant, tamen habendi cupiditate rapiuntur, &c.

Horatius. Aeschylus apud Aristoph. Esai. 49. Matih. 16. Discipuli doctrina de divitijs consternantur. Dolet ergo Apostolis rã propria ipsorum conditio, quam aliorum hominum perditio, quos multo in parte opibus additos esse, & in illis felicitatem omnem collocare videbant. Procul ergo ad illorum ingenio & moribus abjurerunt, qui hodie divitibus suis fortunam invidunt, eosdem invidiose damnata suam vero egestatem magnifice extollunt, quasi illa per se salutem mereatur. At qui cogitare debent, aliud esse divitias habere, & divitijs confidere, nec statim ab opum cupiditate alienos esse, qui vel turpiter prodegerunt, vel inani superstitione persuasi reliquerunt. Solent enim plerumque talis animus inhiare, quae causa est, ut multa iniuste, multa superfluo & impie desipient. Ad hoc obprobriabile, quod ut divites per se ex Dei benedictione obtingunt, & proinde neminem damnant, si recte administrantur: ita paupertas nullum per se habet salutis aeternae meritum, praeter illam, quae administrantur: ita paupertas nullum per se habet salutis aeternae meritum, praeter illam, quae administrantur.

Lib. 3. cap. 47. Pauperum nostris seculi vitia. Christus suscepit, ut nos regni sui thesauris ditaret: nec levius peccatum est pauperiati considerari, quam in divitijs spem & fiduciam collocare. Imò ut divites luxu & inhumanitate peccant, ita pauperes invidia, odio, impatientia & invidiatione adversus Deum peccare consueverunt. Quam

2. Corinth. 8. Christus suscepit, ut nos regni sui thesauris ditaret: nec levius peccatum est pauperiati considerari, quam in divitijs spem & fiduciam collocare. Imò ut divites luxu & inhumanitate peccant, ita pauperes invidia, odio, impatientia & invidiatione adversus Deum peccare consueverunt. Quam

Quare diuites quidem in eorum meditatione versari conuenit, quae paulo ante diximus, pauperes vero Apostolorum exemplum imitari, suam ipsorum cupiditatem agnoscant, & communem humani generis corruptionem deplorent, quae tam diuitibus quam egenis salutis rationem planè arduam & difficilem reddit: utring, verò pietati & precibus studeant, quae sola in ista difficultate constitutus succurrere possunt.

Huc facit amica & plena consolationis Christi responsio, qui discipulos intuitus, ait: Apud homines hoc est impossibile, sed non apud Deum: nam omnia possibilia sunt apud Deum. Responsio sum diuina consolationem. huius partes sunt duae. Prima, homines suis viribus saluari posse, discretè negat. In genere enim interrogant discipuli, Et quis potest saluus fieri? In genere ergo respondet Christus, apud homines hoc impossibile esse. Ea enim est omnium hominum conditio, ut terrenis magis quam caelestibus intenti, haec amplecti nec velint nec possint, nisi caelitus regenerentur, sicuti Christus Nicodemo dixit. At quia semetipsum nemo regenerare potest, nemo etiam ex semetipso saluari poterit. Vbi probè obseruabis Christum hoc nomine consternatos discipulos, non ad inanem suarum virium aut liberi arbitrij fiduciam ablegare, sed simpliciter illis assentiri, adeoque testari, quòd hominem ex semetipso saluari, impossibile sit. Corruit igitur hoc loco vniuersa Papae officina, & ruinosam illa lateraq; arbutij & nostrorum operum meritq; suppellex, quae magna ex parte pecunijs redimitur, quibus omnem in salutis negotio laudem Christos negat. Altera verò parte consolationè subiicit, cum ait: Sed non apud Deum, &c. Quasi diceret: Quoad homines, rectè colligitis. Sed nõ ideo impossibile est, homines saluari. Deus enim quia omnia potest, & ipse ea in illis operatur, quae alioqui ipsis praestitu impossibilia sunt: ut nimirum opibus rectè vtantur, fiduciam omnem in se vno collocatam habeant, bene sciat, & thesaurum sibiipsis in caelo recondant. Et quod in praesenti pollicetur, id ipsum in Abrahamo, Dauide & postea in Apostolis praestitum videmus. Huc enim illud Pauli facit, qui ait: Di-dici in quibus sum, his contentus esse. Noui & humilis esse, noui & excellere. Vbiq; & in omnibus institutus sum, & saturari, & esurire, & abundare, & penuriam pati. Omnia possum per Christum, qui me corroborat. Idem Hebraeos fratres hoc nomine laudat, quòd facultatum suarum direptionem cum gaudio acceperint. Nec hodie desunt, qui dum licet fortunis suis piè & bene vtuntur, & illis ipsis postea exilium spontaneum, vincula, ignominiam omnis generis, ipsam denique mortem praferunt, si fidem in Christum aliter retinere non datur. Vides ergo nec ob nostrarum virium imbecillitatem nos spem salutis abijcere, nec nos opulentiores temere condemnare deberè, quòd tam facile est Deo nos regenerare, quàm illi olim fuit vniuersam mundi huius machinam ex nihilo producere. Nemo tamen hinc occasionem arripiat, ut quaeuis suae rationis simenta per Dei omnipotentiam prober. Nec enim omnia quae potest facit Deus, sed quaecumq; suo consilio fieri decreuit. Quare diuina ratio in verbis ipsius nos respicere conuenit, & ex hoc illius voluntatem discere, nec de illius effectu dubitare, quando illi nihil est impossibile. Qui enim in vniuerso ordine nudam omnipotentiam ractitant, semetipsum turpissimè fallunt, & absurdissimorum dogmatum suae opinionum auctores sunt. Ceterum quod precipuum huius loci caput est memori mente recondamus, ut nostrae conditionis memores, huius seculi bonis ita vtamur, ne ijdem abutiamur, thesauros verò in caelis habeamus reconditos, quos sui sanguinis pretio nobis acquisiuit Christus Iesus Dominus noster: cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

Tunc coepit Petrus dicere ei: Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te. Respondens autem Iesus, ait: Amen dico vobis, nullus est qui reliquerit domum, aut fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut liberos, aut agros, mea causa & Euangelij: quin recipiat centuplicia nunc in hoc tempore, domus, & fratres, & sorores, & matres, & liberos, & agros, cum persecutionibus, & in seculo uenturo vitam aeternam. Multi autem primi erunt ultimi, & ultimi primi.

Consolatio aduersus periculo sum diuina consolationem.

10an. 3.

Matthæi 16.

Philip. 4.

Hebr. 10.

Omnipotentiæ

Psal. 115.

1. Corinth. 7.